

Legal Alert Biris Goran: Reglementări în domeniul muncii și al relațiilor sociale

**Ratificarea Convenției nr. 190/2019 privind eliminarea
violenței și a hărțuirii în lumea muncii**

Legea nr. 69/2024 pentru ratificarea Convenției nr. 190/2019 privind eliminarea violenței și a hărțuirii în lumea muncii, adoptată la cea de-a 108-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii a Organizației Internaționale a Muncii, la Geneva la 21 iunie 2019 („Convenția”) a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 285 din 02 aprilie 2024 și este în vigoare începând din data de 05 aprilie 2024.

Principalele aspecte de interes:

- **Domeniul de aplicare** al Convenției include **toți lucrătorii, indiferent de statutul lor contractual**, inclusiv angajații, foștii angajați, stagiarii și ucenicii, voluntarii, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, **precum și angajatorii, atât din sectorul privat, cât și din cel public;**
- Convenția asigură protecția împotriva violenței și hărțuirii săvârșite atât la locul de muncă (în spații publice sau private), cât și în timpul călătoriilor, delegațiilor sau activităților sociale efectuate în interes de serviciu, pe durata deplasării către și dinspre locul de muncă **și prin intermediul comunicărilor online aflate în legătură cu locul de muncă;**
- **Principiile care stau la baza Convenției vizează respectarea, promovarea și exercitarea drepturilor persoanelor**

la locul de muncă, recunoașterea efectivă a libertății de asociere și a dreptului la negociere colectivă, interzicerea muncii forțate sau obligatorii, eliminarea discriminării în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, însușirea unei abordări incluzive, integrate și sensibile la dimensiunea de gen pentru prevenirea și eliminarea violenței și hărțuirii la locul de muncă;

• Printre **obligățiile introduse în sarcina statelor membre se numără:**

a) reglementarea egalității și nediscriminării la locul de muncă;

b) interzicerea prin lege a violenței și hărțuirii la locul de muncă, inclusiv a violenței și hărțuirii bazate pe diferența de gen;

c) asigurarea și facilitarea accesului la căi de atac, mecanisme și proceduri de raportare, sesizare și soluționare a litigiilor echitabile și eficace;

d) asigurarea protecției împotriva victimizării sau represaliilor împotriva reclamantilor, victimelor, martorilor și denunțătorilor faptelor de violență și hărțuire la locul de muncă sesizate;

e) luarea măsurilor pentru asigurarea confidențialității și protecției intimității persoanelor implicate;

f) prevederea unor sancțiuni pentru faptele de violență și hărțuire la locul de muncă;

g) adoptarea de politici naționale relevante pentru îndrumarea și instruirea angajatorilor și lucrătorilor cu privire la violența și hărțuirea la locul de muncă și organizarea unor campanii de conștientizare în rândul populației.

Tax Magazine Nr. 1 – ianuarie – februarie 2024

Cuprins | Table of contents

Editorial

Marilena Ene – Dreptul fiscal, între teorie și practică

De actualitate

Țuca Zbârcea & Asociații – Ordonanța de urgență nr. 31/2024 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare și pentru modifi carea și completarea unor acte normative

Alex Milcev – Costul proprietății – mai scump din 2025 pentru toți.
De ce și cum?

Sorin Biban – Firmele pot face deja raportări de impozit pe profit.
ANAF a confirmat că nu va modifica formularele 101 în acest an

Impozite directe

Alexandru Stănoiu, Daria Spătariu – Despre impozitul global minim pe profit sau cum revoluția fiscală europeană a ajuns la faza națională

Lavinia Negoită, Adriana Petrache – Pierderi tehnologice înregistrate în procesul de producție. Aspecte contabile și fiscale

Cristina Niculcea, Cristina Pîrșcoveanu-Răducanu, Mădălina Vișan – Procedura amiabilă pentru evitarea dublei impuneri în cazul tranzacțiilor transfrontaliere

Horațiu Sasu – Clauza de mobilitate – facilități fiscale reale, de aplicat cu atenție

Oana Nicorescu – Convenția Multilaterală produce efecte în România – ce presupune acest lucru în practică

Simona Todea – Venituri din chirii. Ce se schimbă în 2024 în privința taxelor aferente

Jurisprudență fiscală națională

Anca-Mihaela Ion – Sinteza de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudență fiscală a instanțelor europene

Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție

a Uniunii Europene în perioada ianuarie-februarie 2024

Evoluția pieței românești de fuziuni și achiziții în primul trimestru al anului 2024

În primele trei luni ale anului 2024, piața românească de fuziuni și achiziții (M&A) a înregistrat 63 de tranzacții¹, o creștere modestă față de cele 61 de tranzacții înregistrate în T1 2023, indicând o accelerare a activității față de cele două trimestre anterioare.

Valoarea estimată a activității locale de fuziuni și achiziții a fost 1,1 miliarde USD² în T1 2024, în scădere față de 2,5 miliarde USD în T1 2023. Cu toate acestea, valoarea estimată a activității locale de M&A a scăzut doar cu 7% anual, atunci când se ia în considerare mega-tranzacția din T1 2023, respectiv achiziția operațiunilor grupului italian Enel din România de către Public Power Corporation, pentru 1,3 miliarde USD.

Cea mai mare tranzacție din primul trimestru a fost achiziția operațiunilor OTP Bank din România de către Banca Transilvania, cea mai mare bancă din țară, pentru o sumă de 375 milioane USD. O altă tranzacție semnificativă în această perioadă a fost achiziționarea a 5 parcuri industriale din portofoliul logistic al Globalworth Real Estate Investments, pentru aproximativ 184 milioane USD de către CTP, cel mai mare dezvoltator listat public de proprietăți industriale și

logistice din Europa.

De asemenea, cel mai mare producător de energie din România, Hidroelectrică, a finalizat achiziția unor linii de business selectate ale UCM Reșița în T1 2024, semnând tranzacția în T4 2023. Echipele multidisciplinare din EY au oferit consultanță în fuziuni și achiziții, suport financiar și fiscal, precum și servicii de evaluare și modelare a afacerilor pentru cumpărător.

Investitorii strategici au rămas jucătorii dominanți, reprezentând 92% din volumul tranzacțiilor în această perioadă. Tranzacțiile realizate de investitorii străini (inbound) au crescut cu 21% în T1 2024 față de aceeași perioadă a anului precedent, înregistrând 29 de tranzacții, în timp ce jucătorii domestici și-au redus activitatea cu 15% la 28 de tranzacții (comparativ cu 33, în T1 2023). În ceea ce privește țara de origine, cei mai activi investitori au venit din Statele Unite (6 tranzacții), urmați de Austria cu 4 și de Germania și Olanda, fiecare înregistrând 3 tranzacții. Sectorul de produse de consum și retail a condus în volumul de activitate în primul trimestru cu 14 tranzacții, urmat îndeaproape de imobiliare, ospitalitate și construcții cu 13 tranzacții, și de sănătate cu 8 tranzacții. Sectoarele de tehnologie, și energie și utilități au urmat cu câte 5 tranzacții fiecare.

Notă: (1) Baza de date de fuziuni și achiziții a EY pentru România exclude tranzacțiile cu participatii achiziționate mai mici de 15%, precum și valoarea tranzacțiilor pentru tranzacțiile cu mai multe țări, în cazul în care valoarea activelor specifice fiecărei țări nu este dezvăluită. (2) include o estimare a valorii tranzacțiilor în cazul în care nu au fost divulgate anterior date de către părți sau nu sunt disponibile în bazele de date ale unor terți și/sau raportate de surse media (3) se referă la tranzacții cu valori divulgate între 5 și 500 milioane USD

Schimbare majoră a cotelor de piață IPO globale din ultimii cinci ani

- Volumele IPO globale au scăzut cu 7% în primul trimestru 2024, dar valoarea tranzacțiilor a crescut cu 7% de la an la an
- Piața din SUA a crescut, după cel mai mic nivel al valorii tranzacțiilor din ultimii 20 de ani, înregistrat în 2022
- AI înregistrează o creștere semnificativă în rândul companiilor nelistate

Anul a debutat într-o notă de optimism prudent, pe fondul unei revigorări punctuale, după o perioadă de stagnare. Piețele IPO de pe continentul american și din regiunea EMEIA au înregistrat un start promițător în 2024, majorând valoarea tranzacțiilor la nivel global. Pe de altă parte, regiunea Asia-Pacific a început anul cu o evoluție mai slabă, trăgând în jos volumul total la nivel global. În primul trimestru al anului 2024, piața IPO globală a înregistrat 287 de tranzacții, care au atras capital în valoare de 23,7 miliarde de USD, cu 7% mai puține tranzacții, dar cu o valoare cu 7% mai mare față de perioada similară a anului trecut – se arată în raportul [EY Global IPO Trends Q1 2024](#).

În primul trimestru 2024, s-a înregistrat un număr semnificativ de IPO-uri noi, în cadrul cărora prețul acțiunilor a depășit prețul de ofertă. Această tendință ar putea indica o ameliorare la nivelul cotațiilor și de stabilire a prețurilor, reflectând o creștere a gradului de încredere în rândul emitenților și investitorilor.

Lansarea unei oferte publice inițiale reprezintă în sine o reușită pentru o companie cu capital privat, fiind o demonstrație publică a potențialului său și un punct de referință definitoriu în traiectoria sa de creștere. În primul trimestru din 2024, au fost lansate aproximativ 10 IPO-uri de către companii nelistate la bursă, dintre care cinci au figurat printre principalele 10 IPO-uri la nivel global, o dovadă a importanței prezenței acestora pe piață.

Potențialul și anvergura pieței „verticale” a inteligenței artificiale înregistrează în prezent o creștere semnificativă în rândul companiilor nelistate, în contextul în care majoritatea întreprinderilor din domeniul AI și din domenii conexe se află încă în etapa inițială sau într-un stadiu incipient al rundelor de atragere de capital. Această situație sugerează că ar putea exista o creștere semnificativă a IPO-urilor în anii următori, pe măsură ce aceste companii se maturizează înainte de a se lista pe piețele de capital.

Performanțele regionale generale: America și EMEIA își revin, în timp ce Asia-Pacific scade considerabil

Piața IPO globală a înregistrat modificări semnificative sub aspect geografic, influențată de dinamica macroeconomică și geopolitică actuală.

Regiunea America a continuat să prezinte performanțe solide în materie de activitate IPO comparativ atât cu trimestrul anterior, cât și cu primul trimestru din 2023, înregistrând 52 de tranzacții, cu o valoare totală de 8,4 miliarde de USD, crescând cu 21% și, respectiv, cu un uimitor procent de 178% față de perioada similară a anului trecut. Fiecare dintre primele șapte tranzacții din top din primul trimestru 2024 a atras capital de peste 500 milioane de USD, față de doar o singură astfel de tranzacție în primul trimestru din 2023. Piața din SUA, după cel mai mic nivel al valorii tranzacțiilor din ultimii 20 de ani înregistrat în 2022, a marcat un reviriment remarcabil în primul trimestru al acestui an,

profitând de revenirea pieței de anul trecut.

Pe fondul unei atitudini blazate pe piața IPO la nivelul întregii regiuni Asia-Pacific, în primul trimestru s-au înregistrat 119 tranzacții, cu o valoare totală de 5,8 miliarde de USD, în scădere cu 34% și, respectiv, 56% față de intervalul similar din anul trecut. Acest declin a fost mai pronunțat în China continentală și Hong Kong, unde numărul tranzacțiilor s-a redus cu mai bine de jumătate și valoarea tranzacțiilor a scăzut cu aproape două treimi. Ambele piețe s-au confruntat cu un declin constant al activității IPO în ultimii câțiva ani. Au avut loc doar 10 IPO-uri în acest an în Hong Kong, două dintre ele depășind 100 milioane de USD în capitaluri atrase, marcând cel mai mic nivel de după 2010 atât din perspectiva numărului de tranzacții, cât și în privința valorii acestora. Japonia a fost singura piață din regiunea Asia-Pacific care a înregistrat o ușoară creștere a numărului de tranzacții în primul trimestru, indicele Nikkei atingând un nivel record în februarie 2024.

Piața IPO din regiunea EMEIA a înregistrat o creștere impresionantă la începutul anului, lansând 116 IPO-uri, cu o valoare totală de 9,5 miliarde de USD în primul trimestru 2024, în creștere cu 40% și, respectiv, 58% față de perioada similară a anului trecut. Această evoluție pozitivă a fost atribuită valorilor medii mai mari ale tranzacțiilor în cadrul IPO-urilor din Europa și India, care au făcut ca EMEIA să păstreze cea mai mare cotă de piață la nivel global în privința valorii tranzacțiilor IPO începând cu trimestrul al patrulea din 2023. India a crescut rapid în importanță începând cu 2019, în special din perspectiva numărului de IPO-uri, devenind în prezent un performer de excepție.

Perspectivile pentru al doilea trimestru al anului 2024: valorificarea ferestrelor de oportunitate efemere pe fondul amplificării incertitudinilor

George Chan, lider EY Global IPO, a declarat: „Pe măsură ce

anul 2024 avansează, participanții la piața IPO intră într-un teritoriu necunoscut. Companiile care doresc să lanseze oferte publice inițiale sunt influențate de recenta pivotare a preferințelor investitorilor către certitudinea profitabilității pe fondul alterării ratelor dobânzii, confruntându-se în același timp cu dinamica complicată a unui climat geopolitic agitat și a emulației cu privire la inteligența artificială. Pentru a reuși în acest mediu schimbător, aspiranții la IPO-uri trebuie să rămână flexibili și pregătiți să profite de momentul potrivit pentru a își face debutul pe piețele bursiere”.

Până în prezent, în 2024, piața IPO a arătat semne de revigorare, în contextul unei ascensiuni a activității IPO. În pofida unei activități în general rezervate a pieței în anii anteriori, entuziasmul este în creștere atât în rândul emitenților, cât și în rândul investitorilor, ceea ce indică o modificare a dinamicii pieței și un mediu mai favorabil pentru listări.

Economia globală se va menține pe o traiectorie de ușoară creștere în 2024, în cadrul căreia piețele dezvoltate vor înregistra, probabil, o creștere modestă, iar piețele emergente vor continua să manifeste o tendință ascendentă mai pronunțată. Piețele de capital au luat deja în calcul în stabilirea cotațiilor previziunile referitoare la scăderea ratelor dobânzilor pe diferite piețe importante.

În aceeași măsură în care investitorii și aspiranții la IPO-uri se adaptează la noua normalitate a ratelor dobânzilor mai ridicate și a lichidității reduse, aceștia vor trebui, de asemenea, să navigheze printre nivelurile suplimentare de complexitate aduse pe piața IPO de contextul geopolitic și electoral mondial. Pe fondul amplificării incertitudinilor de către scrutinurile care vor avea loc în acest an, candidații la IPO-uri vor trebui să monitorizeze îndeaproape rezultatele alegerilor, să evalueze ce impact ar putea avea anumite politici asupra intereselor acționarilor și să își reevalueze

strategiile IPO și momentul lansării ofertelor, în cazul în care este necesar.

Noi provocări pentru companii la depunerea situațiilor financiare pentru 2023: cheltuielile de management și consultanță trebuie contabilizate separat

Autor: Ioana Cârțițe, Senior Tax Manager

Comaniile se confruntă cu schimbări semnificative în ceea ce privește întocmirea și depunerea situațiilor financiare pentru anul 2023 în contextul în care au devenit obligate în premieră, odată cu modificarea reglementărilor contabile, să prezinte distinct mai multe tipuri de cheltuieli care până acum erau contabilizate global împreună cu alte operațiuni. Este vorba, printre altele, despre cheltuielile de consultanță sau management, precum și de cele cu drepturile de proprietate intelectuală sau chirii. Contabilizarea separată a acestor operațiuni implică revizuirea întregului an financiar 2023 și reclasificarea acestor categorii de operațiuni care trebuie prezentate de-acum în mod individual în situațiile financiare.

Aceste noi reguli sunt obligatorii începând cu anul financiar 2023 pentru toate companiile, indiferent de ce standarde de contabilitate aplică. Ele au fost reglementate prin Ordinul Ministerului Finanțelor 2.649/2023, care a adăugat conturi

contabile noi pentru mai multe tipuri de cheltuieli, astfel încât ele să fie prezentate distinct în contabilitatea unei companii: cheltuielile de consultanță, cheltuielile de management, cheltuielile cu chiriile, cheltuielile cu redevențele, cheltuielile cu drepturile de proprietate intelectuală, precum și cele cu locațiile de gestiune.

Mai mult chiar, prin Ordinul MF 5.394/2023, care aprobă termenele și procedurile pentru depunerea situațiilor financiare ale anului 2023, Ministerul de Finanțe a cerut companiilor pe lângă prezentarea separată a cheltuielilor de management și consultanță și a celor aferente drepturilor de proprietate intelectuală din 2023 în contul de profit și pierdere, și evidențierea distinctă a acelor care sunt rezultate din tranzacțiile cu părțile afiliate.

Aceste noutăți obligă companiile să își revizuiască toate cheltuielile înregistrate pe parcursul anului financiar trecut și să le analizeze cu atenție, evaluând natura și detaliile contractuale ale acestora, pentru a le putea reclasifica în mod corect în noile conturi contabile. Dincolo de simpla conformitate cu forma juridică, companiile trebuie să alinieze contabilizarea acestor operațiuni la realitatea economică a tranzacțiilor, respectând principiile de raportare financiară.

În acest context devine esențială nu doar reclasificarea cheltuielilor, dar și documentarea meticuloasă a acestora. Acest proces implică și actualizarea politicilor contabile de clasificare a cheltuielilor pentru formalizarea unor reguli interne clare și, care să fie aplicate unitar și consecvent, precum și o atenție sporită în pregătirea unor argumente fiscale puternice, susținute de raționamente profesionale și documente, pentru a asigura o bază solidă în cazul în care autoritățile solicită la controalele fiscale documentații justificative suplimentare sau clarificări.

Acest lucru este crucial, mai ales în condițiile în care cheltuielile aferente tranzacțiilor cu părți afiliate pot fi

verificate îndeaproape, iar deducerea lor fiscală și a TVA-ului deductibil asociat pot fi refuzate în lipsa documentației justificative adecvate care să ateste că serviciile au fost prestate efectiv în beneficiul societății.

În sensul celor de mai sus este important de menționat că nu este clar motivul pentru care MF a venit cu aceste modificări în cursul anului 2023 cu aplicabilitate retroactivă – practic, deși Ordinul 2649 / 2023 a intrat în vigoare pe 6 octombrie 2023, reglementările sale obligă societățile să facă aceste reclasificări de la începutul anului financiar. De obicei, astfel de modificări intră în vigoare începând cu anul financiar următor, tocmai pentru a da societăților un termen rezonabil pentru a-și pune la punct sistemele contabile prin implementarea noilor prevederi.

În contextul în care Ordinul 2649 / 2023 a intrat în vigoare pe 6 octombrie 2023, dar apăruse în transparență decizională cam în aceeași perioadă în care apăruse „pe surse” și acel proiect legislativ care viza introducerea „ajustorului fiscal”, în a cărei formulă intrau chiar categoriile de cheltuieli pentru care s-au creat aceste noi conturi contabile, putem presupune că intenția Ministerului Finanțelor a fost să creeze (atât pentru contribuabili, cât și pentru ANAF) infrastructura necesară calculării acestui ajustor.

Între timp, legiuitorul a renunțat la ajustorul fiscal, dat fiind că introducerea acestuia i-ar fi putut genera României probleme semnificative cu deschiderea unei potențiale proceduri de infringement din partea Comisiei europene, dar în Parlament a apărut ulterior un alt proiect legislativ, care viza nedeductibilitatea integrală a cheltuielilor cu serviciile intra-grup de tipul celor pentru care s-au creat aceste conturi contabile noi. Între timp, și acest proiect a fost respins.

Deși nu cunoaștem motivul exact pentru care Ordinul 2649 / 2023 a introdus aceste noi conturi contabile și nici pentru

graba cu care aceste prevederi au fost implementate, având în vedere contextul legislativ general de la sfârșitul anului trecut, putem anticipa că, în fapt, sumele declarate de societăți în cadrul acestor conturi și raportate ca atare în Contul lor de profit și pierdere vor reprezenta punctul de plecare al unei potențiale campanii ANAF pe tema deductibilității acestor tipuri de servicii.

În acest sens, amintim că, în trecut, campania Pandora cu privire la verificarea societăților care au acordat tichete cadou angajaților unor societăți partenere a început similar : Ministerul Finanțelor a creat o linie distinctă în bilanț pentru raportarea tichetelor cadou acordate; ANAF a făcut ulterior un clasament al contribuabililor care au acordat astfel de tichete, în baza informațiilor raportate în bilanț de aceștia; ANAF a început apoi o campanie destul de agresivă de inspecții fiscale pe această temă chiar la companiile raportoare.

În prezent, problema majoră cu privire la clasificarea cheltuielilor în conturile introduse prin Ordinul 2649 / 2023 vine din faptul că Ministerul Finanțelor nu a venit și cu o definiție clară a ce anume reprezintă cheltuieli de management și ce reprezintă cheltuieli de consultanță. Am observat că în practică aceasta este problema majoră a contribuabililor. De exemplu, indemnizația plătită administratorului persoană fizică se include în noul cont pentru cheltuielile de management sau rămâne la contul pentru cheltuielile cu colaboratorii ? Cheltuielile IT rămân în contul pentru cheltuielile cu serviciile sau Ministerul Finanțelor/ ANAF le consideră cheltuieli de consultanță ? Conceptele de „consultanță” sau „management” nu sunt nicăieri definite în lege, astfel încât ar fi util ca Ministerul Finanțelor să vină în întâmpinarea societăților și să ofere niște linii directoare sau exemple clare cu ce anume ar trebui inclus în fiecare cont contabil nou-introdus.

Obligație nouă pentru angajatori: implementarea unei politici anti-hărțuire

Începând cu data de 17 aprilie 2024, angajatorii au obligația de a implementa la nivelul societății o Politică privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criterii de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă (denumită în continuare “Politica privind prevenirea și combaterea hărțuirii”).

Politica privind prevenirea și combaterea hărțuirii trebuie întocmită în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 970 pentru aprobarea Metodologiei privind prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă.

Implementarea Politicii privind prevenirea și combaterea hărțuirii la locul de muncă e obligatorie pentru toți angajatorii, indiferent de numărul de angajați.

Politica privind prevenirea și combaterea hărțuirii trebuie implementată și comunicată angajaților cel târziu la data de 17 aprilie 2024. Comunicarea se va realiza astfel:

- (i) angajaților actuali: prin comunicarea ei potrivit procedurii stabilite prin Regulamentul Intern;
- (ii) angajaților noi: fie prin semnătură de luare la cunoștință, fie potrivit procedurii stabilite prin Regulamentul Intern.

! Sancțiunea aplicabilă angajatorilor care nu implementează o astfel de Politică privind prevenirea și combaterea hărțuirii constă în amendă în cuantum de 30.000 – 50.000 lei.

Uniunea Europeană își concentrează atenția pe munca prin platforme digitale: efecte asupra României

Autori:

- *Claudia Sofianu, Partener, liderul departamentului Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România*
- *Dan Răuț, Senior Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România*
- *Mădălina Damian, Senior, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România*

Parlamentul European și Consiliul European se pregătesc să revoluționeze condițiile de muncă pentru lucrătorii din „economia gig” printr-o nouă directivă. Această inițiativă fără precedent are drept scop protejarea drepturilor lucrătorilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru persoanele care lucrează prin intermediul platformelor digitale.

În ciuda faptului că trăim într-o eră super digitalizată și multe activități cotidiene se derulează deja având cel puțin o componentă digitală, totuși, drepturile „lucrătorilor digitali” au fost adesea trecute în plan secundar. Poate că viteza cu care acest domeniu s-a dezvoltat în ultimul deceniu (și mai ales în perioada pandemică și post-pandemică) a fost prea mare pentru legiuitorii statelor membre, însă acum Uniunea Europeană pare că dorește să reducă ecartul.

Dezvoltarea rapidă și extinderea platformelor digitale într-o

multitudine de sectoare economice (ex. transport persoane de tip ridesharing, livrare de bunuri, servicii de curățenie, servicii de îngrijire, alte activități casnice etc.) au creat noi oportunități de muncă și antreprenariat, lucrătorii *gig* și contractorii independenți fiind atrași de mai mulți factori ce le-au ușurat sau simplificat viața profesională și modul de a-și câștiga venitul (cum ar fi flexibilitatea programului sau a metodelor de lucru ce sunt facilitate de utilizarea multitudinii de platforme pentru sau prin care pot lucra).

Apariția acestui nou mod de lucru a creat, de asemenea, direct sau indirect, suficiente confuzii privind statutul acestor „lucrători digitali” din punct de vedere fiscal, existând numeroase controverse și semne de întrebare privind dependența vs. independența lor în prestarea de activități profesionale.

Această inițiativă a Parlamentului European urmărește să stabilească, mai întâi de toate, un cadru legal care să asigure condiții de muncă echitabile lucrătorilor pe platforme digitale. Printre punctele/ principiile de impact ale propunerii de directivă regăsim:

- **Definirea conceptului de lucrător pe platforme digitale:** astfel, ar urma să se clarifice dacă lucrătorii pe platforme ar trebui să fie clasificați ca angajați sau ca lucrători independenți
- **Condiții de muncă și dreptul la o remunerație corectă:** directiva ar urma să definească timpul de muncă pentru lucrătorii pe platforme digitale și să implementeze un sistem de remunerare echitabil
- **Acces la protecție socială:** lucrătorii pe platforme vor avea acces la schemele de protecție socială, indiferent dacă sunt clasificați ca angajați sau lucrători independenți
- **Dreptul de negociere colectivă:** propunerea urmărește să consolideze dreptul lucrătorilor pe platforme digitale de a forma sau de a se alătura sindicatelor.

În prezent, se estimează că 9 din 10 platforme active în UE clasifică persoanele care lucrează prin intermediul lor ca lucrători „independenți”. În același timp însă, se estimează că până la 5,5 milioane de persoane care lucrează prin intermediul platformelor digitale de muncă ar putea fi expuse riscului de încadrare greșită în ceea ce privește statutul lor profesional, motiv pentru care persoanele respective nu pot beneficia de drepturile și de protecția la care ar avea dreptul în calitate de lucrători dependenți, adică angajați.

Dacă această propunere de directivă va prinde viață, ea ar putea reprezenta o schimbare majoră de paradigmă pentru economia digitală; în același timp, cadrul legislativ european și, implicit (dar mai ales), cel național, ar putea deveni mult mai echitabil, mai clar, mai ușor de implementat și interpretat.

Ca orice directivă europeană, odată adoptată, autoritățile române ar fi obligate să o transpună în legislația națională în termen de 2 ani. Inevitabil, acest lucru va conduce la deschiderea unui nou dialog public pe acest subiect (poate chiar mai aplicat și la obiect, de această dată) între actorii principali implicați (i.e., autorități/ instituții ale statului, mediul de afaceri, lucrători digitali etc.).

Implementarea eficientă a unei astfel de directive va necesita o cooperare strânsă între autoritățile/ instituțiile relevante din România, precum și angajamentul ferm al platformelor digitale de a respecta noile reguli și principii. Cu toate acestea, dacă se gestionează corespunzător, această directivă poate aduce un impact pozitiv uriaș asupra condițiilor de muncă pentru lucrătorii pe platforme digitale în România.

Un prim pas ar fi revizuirea și adaptarea cadrului legal existent, pentru a se asigura că acesta ține pasul cu noile cerințe ale directivei. Spre exemplu, legislația fiscală, legislația muncii (mai ales cea de dreptul muncii și de securitate și sănătate în muncă), dar și cea de protecție

socială ar trebui să fie adaptate pentru a include drepturile și obligațiile lucrătorilor pe platforme digitale.

Astfel, implementarea directivei ar trebui să vină cu o serie de avantaje practice pentru lucrători: să crească securitatea locului de muncă/ activității independente, să îmbunătățească condițiile de muncă, să transparentizeze relațiile de muncă și să sporească predictibilitatea în ceea ce privește modul în care platformele digitale operează și interacționează cu lucrătorii lor în România și, nu în ultimul rând, să ofere un cadru de eficientizare chiar și a zonei de colectare a obligațiilor fiscale; întrucât un proces de raportare și plată a taxelor mai ușor de înțeles și mai clar de aplicat, ar trebui să ducă spre o creștere a gradului de conformare fiscală. Raportându-ne la prezentul și trecutul fiscal din România, tema reclasificării veniturilor obținute din activități independente în sfera celor dependente este deja de ani buni una de notorietate, astfel că o reșezare legislativă nu poate decât să aducă ceva mai multă lumină într-un domeniu umbrit de neînțelegeri, necunoaștere, dar și de neconformare fiscală cel puțin parțială (mai mult sau mai puțin voită din partea contribuabililor).

Toate aceste aspecte (și nu numai) sunt la fel de importante, ținând cont că munca prin intermediul platformelor s-a împământenit (chiar extrem de rapid) ca un mod de viață pentru foarte mulți români și nu mai putem spune că e doar o tendință.

Dintr-un anumit punct de vedere, o astfel de directivă ar putea aduce un câștig de tip win – win: în primul rând, chiar pentru lucrătorii care își câștigă astfel existența și, în al doilea rând, pentru autoritățile care urmăresc colectarea de taxe cât mai consistentă și facilă. Extrapolând, am putea aduce în discuție un potențial câștig și pentru o a treia categorie de actori (deși mai greu cuantificabil), însă chiar și idealistic vorbind, prin crearea unui mediu de lucru stabil, predictibil și echitabil, se poate aduce un plus de

valoare în calitatea serviciilor digitale prestate/ oferite. Astfel, indirect, ar crește și satisfacția consumatorului final (adică al nostru, al tuturor celor care suntem beneficiari/ utilizatori de servicii prin platforme digitale).

Pe de altă parte, ar trebui luată în seamă și pusă în balanță și perspectiva mediului de afaceri din România. Cu siguranță, o astfel de directivă ar impacta semnificativ actualele structuri de business autohtone, întrucât, o reglementare mai strictă ar putea să facă domeniul mai puțin atractiv. Totuși, având în vedere că directiva este încă în faza de propunere și că implementarea locală ar dura oricum aproximativ 2 ani, putem spune că angajatorii și investitorii ar avea la îndemână un orizont de timp suficient de mare pentru a-și adapta modelul de business la noile cerințe.

În concluzie, propunerea pentru o directivă privind îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru cele peste 28 de milioane de persoane din UE care lucrează prin intermediul platformelor digitale reprezintă un pas important și necesar pentru justiția socială în era digitalizării, mai ales că numărul interacțiunilor digitale este într-o permanentă și continuă creștere, preconizându-se că se va ajunge la 43 de milioane de lucrători digitali în anul 2025.

Detaliile amănunțite ale directivei (dacă propunerea se va concretiza) și, mai ales, modul de implementare al acesteia vor fi subiect de intensă dezbatere în întreaga Europă, întrucât impactul asupra gigantilor ce dețin platformele digitale va fi semnificativ. În mod negreșit, economia gig din România va fi și ea în centrul atenției în anii următori (chiar și în ipoteza – puțin probabilă – în care această directivă nu ar fi adoptată), dată fiind realitatea cotidiană națională din această zonă a economiei care, în orice caz, necesită imperativ o reglementare legislativă mult mai amănunțită din multe puncte de vedere.

Prima modificare de Cod fiscal din acest an, publicată în Monitorul Oficial. Ce noutăți aduce

Autor: Alina Andrei, Partener Cabot Transfer Pricing

După asaltul de modificări operate la legislația fiscală în ultimele luni ale anului trecut, autoritățile au publicat în martie o altă lege care adaugă noi prevederi Codului fiscal. Actul normativ conține mai multe modificări fiscale punctuale, precum și o transpunere în Codul fiscal a unei Directive UE privind Sistemul Electronic Central de Informații privind Plățile (CESOP), care obligă toți procesatorii de plăți care operează în UE – indiferent dacă sunt bănci, IFN-uri sau instituții emitente de monedă electronică – să declare trimestrial informații la Fisc despre plățile transfrontaliere realizate prin intermediul lor.

Noutățile au fost introduse prin Legea nr. 33/2024, care a intrat deja în vigoare. Legea conține mai multe modificări la Codul fiscal, vizând atât introducerea unor reguli punctuale noi în privința ajustărilor bazelor de impozitare a TVA în cazul reducerilor de preț, precum și clarificări referitoare la depunerea declarației de TVA 308 privind comerțul electronic.

Astfel, se introduce posibilitatea de ajustare a bazei de impozitare a TVA pentru reducerile de preț acordate ulterior livrării de bunuri/prestări de servicii și în situațiile în care acestea nu sunt acordate direct clienților. Prin excepție, dacă reducerile de preț nu sunt acordate direct

clientului, furnizorii de bunuri și/sau prestatorii de servicii trebuie să emită pentru fiecare perioadă fiscală un document centralizator în vederea ajustării bazei de impozitare.

De asemenea, s-a clarificat că firmele care aplică regimurile speciale de TVA pentru comerțul electronic trebuie să depună declarația 308 până la sfârșitul lunii de după fiecare perioadă fiscală vizată, indiferent dacă termenul se împlinește într-o zi nelucrătoare (weekend sau sărbătoare legală).

Legea nr. 33/2024 transpune în Codul fiscal și o directivă UE din 2020 (Directiva 284), care trebuie să intre în vigoare în toate statele membre începând cu 1 ianuarie 2024. Directiva prevede mai multe măsuri menite să îmbunătățească procesul de detectare a fraudelor de TVA, mai ales în privința comerțului electronic, iar printre acestea se numără introducerea unei obligații noi pentru prestatorii de servicii de plată din Uniunea Europeană, care trebuie, începând din 2024, să monitorizeze și să transmită trimestrial date despre plățile pe care le procesează și despre beneficiarii acestora, în cazul în care realizează trimestrial mai mult de 25 de plăți transfrontaliere către același beneficiar.

Prima raportare de acest fel se va face la 30 aprilie 2024 pentru primul trimestru al acestui an, iar ANAF trebuie să aprobe curând atât formularul de raportare (care va fi unul standard, armonizat la nivelul UE), cât și instrucțiunile detaliate pentru această nouă obligație. Printre altele, informațiile care vor trebui raportate fac referire la codul BIC, date despre beneficiarul plății, date despre plată sau restituirea plății precum și informații despre locul unde se află plătitorul. Datele se vor raporta la nivel de tranzacție, nu global, în format electronic printr-un fișier de tip XML.

Datele declarate prin acest nou formular vor fi stocate centralizat într-o bază de date europeană numită Sistemul

Electronic Central de Informații privind Plățile (CESOP), scopul acestui sistem fiind să ofere experților antifraudă din statele membre UE informațiile de care au nevoie pentru a identifica mai ușor vânzătorii din străinătate care furnizează bunuri sau prestează servicii pe teritoriul lor.

Reglementările CESOP obligă la raportări numai prestatorii de servicii de plată stabiliți în Uniunea Europeană – indiferent dacă sunt bănci, IFN-uri sau instituții emitente de monedă electronică – care furnizează următoarele tipuri de servicii:

- executarea operațiunilor de plată și a transferurilor de fonduri în conturile de plăți;
- executarea operațiunilor de plată acoperite de o linie de credit;
- emiterea de instrumente de plată și achiziționarea de operațiuni de plată;
- remiterea de bani.

Reglementările exceptează de la obligația de raportare, printre altele, depunerea și retragerea de numerar, serviciile de inițiere a plăților, precum și activitățile ce presupun doar furnizarea de informații cu privire la conturi.

De asemenea, mai merită menționat că nu toate plățile trebuie raportate, existând mai multe condiții care declanșează obligația de raportare: plătitorul se află în UE și realizează trimestrial mai mult de 25 de plăți transfrontaliere către același beneficiar. Aceste două condiții trebuie să fie verificate și îndeplinite în fiecare trimestru calendaristic.

BG Legal Alert: Reglementări în domeniul muncii și al relațiilor sociale – 22 martie 2024

Hotărârea nr. 179/2024 pentru modificarea și completarea normelor privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă, ori prezența altor agenți chimici („Hotărârea”)

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 196 din 11 martie 2024

În vigoare din data de 11 martie 2024

Hotărârea completează prevederile din două acte normative în domeniul protecției muncii și anume:

- HG nr. 1093/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă și
- HG nr. 1218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici.

Prin normele nou introduse, Hotărârea realizează **transpunerea Directivei (UE) 2022/431** de modificare a Directivei 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă.

Principalele aspecte de interes:

- **Extinderea domeniului de aplicare al normelor prin includerea substanțelor toxice pentru reproducere** în sfera agenților chimici împotriva cărora se asigură protecția lucrătorilor la locul de muncă;

- Nașterea în sarcina angajatorilor a unor **noi obligații în scopul asigurării protecției împotriva substanțelor toxice pentru reproducere**, în oglindă cu cele reglementate deja pentru prevenirea riscurilor legate de expunerea la agenții mutageni/cancerigeni, mai exact:

- Determinarea naturii substanțelor toxice pentru reproducere, a gradului și a duratei de expunere a lucrătorilor la acestea, în vederea evaluării riscurilor pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor;

- Reducerea utilizării la locul de muncă a unei substanțe toxice pentru reproducere/înlocuirea acesteia cu o altă substanță care nu este periculoasă/caare este mai puțin periculoasă;

- Respectarea valorii-limită a substanței toxice pentru reproducere în cazul în care expunerea la aceasta nu poate fi evitată;

- Implementarea unor măsuri tehnice de control pentru evitarea/reducerea degajării la locul de muncă de substanțe toxice pentru reproducere;

- Evacuarea substanțelor toxice pentru reproducere existente în mediul de lucru prin mecanisme adecvate;

- Informarea lucrătorilor cu privire la prezența agenților mutageni/cancerigeni sau a substanțelor toxice pentru reproducere în cadrul recipientelor/ambalajelor/instalațiilor utilizate la locul de muncă prin etichetarea clară și lizibilă a acestora.

- Instituirea în sarcina angajatorului a **obligației de a**

furniza către ITM și/sau direcției de sănătate publică județeană sau a municipiului București („DSP”), la cerere, pe lângă elementele care au servit la efectuarea evaluării riscurilor SSM, datele privind concentrația măsurată a agenților cancerigeni sau mutageni, ori a substanțelor toxice pentru reproducere;

- **Analiza oportunității evitării utilizării lucrătorilor în zone în care aceștia se pot afla în contact cu agenți cancerigeni sau mutageni ori cu substanțe toxice pentru reproducere efectuată de către angajatori;**

- **Obligativitatea utilizării unor indicatoare de avertizare în zonele în care lucrătorii sunt/pot fi expuși la un agent cancerigen sau mutagen, ori la o substanță toxică pentru reproducere, în toate cazurile în care se utilizează astfel de agenți chimici la locul de muncă;**

- **Nuanțarea prevederilor referitoare la instruirea acordată lucrătorilor în scopul evitării riscurilor asupra sănătății la locul de muncă, astfel încât instrucțiunile să abordeze inclusiv riscurile derivate din expunerea la substanțele chimice periculoase prezente în medicamente sau riscurile inerente în cazul modificării împrejurărilor legate de activitatea profesională a lucrătorilor;**

- **Divizarea prerogativei de a dispune unele măsuri de supraveghere a stării de sănătate a lucrătorilor susceptibili de a fi fost expuși la agenți chimici dăunători sau la substanțe toxice pentru reproducere peste valoarea-limită biologică între medicul de medicina muncii și structurile DSP competente care se vor ocupa, totodată, și de propunerea măsurilor de protecție sau de prevenire aplicabile fiecărui lucrător, în mod individual;**

- **Extinderea obligației de raportare și în privința consecințelor negative asupra funcției sexuale, a fertilității și asupra sănătății evoluției descendenților, rezultate în**

urma expunerii la agenți cancerigeni/mutageni, ori la substanțe toxice pentru reproducere;

- Reglementarea unor **termene diferite pentru păstrarea dosarelor medicale** ale lucrătorilor, în funcție de agentul chimic la care aceștia au fost expuși:

- **cel puțin 40 de ani de la încetarea expunerii**, în ceea ce privește agenții cancerigeni și mutageni;

- **5 ani de la încetarea expunerii**, în ceea ce privește substanțele toxice pentru reproducere.

- Introducerea obligației de a urma periodic **programe specifice de pregătire și perfecționare profesională în domeniul prevenirii riscului profesional în sarcina medicilor de medicina muncii** responsabili de supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor expuși la agenți cancerigeni/mutageni, ori la substanțe toxice pentru reproducere;

- **Redefinirea unor termeni** în HG 1218/2006, precum „*valoarea-limită biologică*” și „*supravegherea stării de sănătate*”;

- **Actualizarea valorilor-limită** de expunere profesională la anumite substanțe, a valorilor-limită biologice și a măsurilor de supraveghere a stării de sănătate pentru lucrătorii expuși la plumb și compușii săi ionici.

Aplicație simplificată pentru e-Factura și actualizări la

Ghidul oficial de utilizare a sistemului național de raportare

Autor: Cristina Săulescu, Partener Cabot Transfer Pricing

Autoritățile române au lansat pentru microîntreprinderi o aplicație simplificată de emiteră a facturilor electronice în format XML. Această versiune simplificată a aplicației e-Factura, special concepută pentru a veni în întâmpinarea nevoilor firmelor mici, promite o experiență de utilizare mai ușoară datorită interfeței intuitive și a funcționalităților optimizate pentru facilitarea procesului de completare corectă a facturilor.

Potrivit Ministerului de Finanțe, aplicația simplificată pentru e-Factura a fost făcută la cererea mediului de afaceri și este gândită să ajute cei peste 600.000 de contribuabili mici din România, urmând să fie disponibilă în curând și în limba engleză.

Versiunea îmbunătățită a e-Factura oferă o serie de avantaje și funcționalități care simplifică semnificativ gestionarea facturilor, inclusiv o interfață intuitivă și opțiuni automate care facilitează completarea corectă și mai rapidă a facturilor. Spre exemplu, au fost introduse ghidaje specializate și automate, precum și procentele de taxă sub format selectabil, iar nomenclatoarele de TVA au fost restrânse la cele mai frecvent utilizate pentru tranzacții domestice. Aceste îmbunătățiri sunt menite să sprijine în special microîntreprinderile și să faciliteze raportarea facturilor electronice, eliminând barierele tehnologice și reducând timpul petrecut cu birocrația.

În același timp, Ghidul oficial pentru utilizarea e-Factura a fost republicat de autoritățile române, în document fiind

reflectate mai multe noutăți legislative și clarificări legislative cuprinse în OUG nr. 115/2023, publicată spre finalul anului trecut, precum și câteva actualizări tehnice operate în platforma de raportare a facturilor.

Deși nu este un document exhaustiv, care să răspundă tuturor dilemelor practice care apar la implementarea sistemului de facturare electronică, el este util ca punct de punere în orice documentare teoretică despre aplicarea sistemului și cadrul său general de utilizare.

Printre cele mai importante noutăți introduse în document se numără extinderea excepțiilor de la raportare. A fost extinsă lista tipurilor de facturi ce nu trebuie transmise în sistem, fiind adăugate în Ghid și următoarele operațiuni care sunt exceptate de la raportarea în e-Factura:

- livrările de bunuri sau prestările de servicii efectuate către persoane impozabile care nu sunt nici stabilite, nici înregistrate în scopuri de TVA în România (conform art. 266 alin. 2 și, respectiv, art. 316 din Codul fiscal);
- livrările de bunuri sau prestările de servicii pentru care se emit facturi simplificate (conform prevederilor art. 319 alin. 12 din Codul fiscal);
- prestările de servicii pentru care emiterea facturii nu face obiectul normelor de facturare aplicabile în România (conform art. 319 alin. 5 din Codul fiscal).

De asemenea, autoritățile au actualizat în document secțiunea ce detaliază sancțiunile aplicabile de la 1 iulie 2024, precum și termenul de transmitere a facturilor aplicabil de la această data. Astfel, se precizează că, începând din luna iulie, termenul de transmitere a facturilor va fi de cinci zile calendaristice (față de cinci zile lucrătoare până la 30 iunie 2024), dar nu mai târziu de 5 zile calendaristice de la data limită prevăzută în Codul fiscal pentru emiterea facturii. Din perspectiva emitenților, de la 1 iulie,

nerespectarea termenului limită pentru transmiterea facturilor în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei – pentru contribuabilii mari, cu amendă de la 2.500 lei la 5.000 lei – pentru contribuabilii mijlocii și cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei – pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice.

Totodată, netransmiterea de către emitent a facturii în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, precum și primirea și înregistrarea de către destinatari a unei facturi emise și neraportate în sistem constituie contravenție și se sancționează cu o amendă egală cu 15% din valoarea totală a facturii.

Ghidul a fost completat și cu precizări despre ce se întâmplă la nefuncționarea e-Factura. În document au fost incluse și precizări foarte importante care permit suspendarea obligației de raportare în e-Factura pentru perioadele când platforma nu funcționează timp de cel puțin 24 de ore. În plus, Ghidul mai stabilește că, pe perioada în care sistemul național privind factura electronică RO e-Factura nu este funcțional, emitentul va factura mai departe conform prevederilor din Codul fiscal, cu condiția transmiterii ulterioare, în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, a facturilor electronice emise.

Documentul mai precizează că perioadele de nefuncționare a sistemului național de facturare electronică vor fi publicate pe paginile de internet ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală și Ministerului Finanțelor.

Ghidul a fost completat și cu o nouă funcționalitate a sistemului, inexistentă până acum, care permite descărcarea în format PDF a facturilor de pe platformă. Mai exact, în Ghid a apărut precizarea că descărcarea facturilor se poate face inclusiv în format PDF. Până acum, singura opțiune disponibilă

era ca fişierele să fie descărcate sub formă de XML, care trebuie ulterior convertit printr-o altă aplicaţie în format PDF.